

Nørreris Voldsted

Forsvarsværk

Middelalder

Forsvarsværk

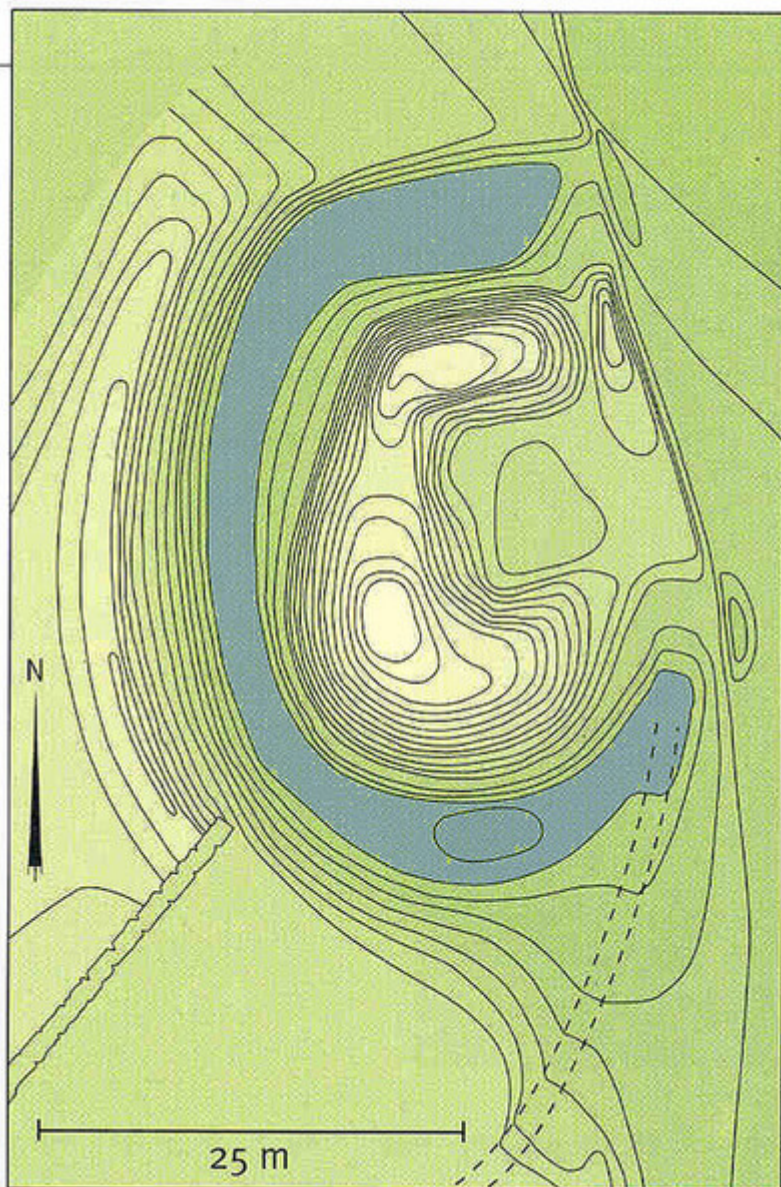
| Gravhøje fra sten- eller bronzealderen passeres flere steder i skoven.

Det middelalderlige voldsted i nordsiden af Nørreris Skov ca. 4 km syd for Hinnerup er ret medtaget af tidligere afgravninger.

Højdekoteopmåling af Nørreris Voldsted som oprindeligt havde voldgrav til alle sider.(Efter J. Koch 1999)

Oprindeligt har voldstedet været en klassisk firesidet voldbanke omgivet af voldgrave. I dag er østsiden af voldbanken afgravet og fyldt i den østlige voldgrav, hvorfor voldgraven nu kun ses på tre sider mod syd, vest og nord.

Nørreris Voldsted med den afgravede voldbanke set fra øst.

Fra parkeringspladsen ud til asfaltvejen gennem den østlige del af skoven, fører en afmærket sti langs skovvejene frem til voldstedet.

Nørreris Voldsted med Niels Ebbesens eg på et kobberstik fra 1811.

Ikke langt fra parkeringspladsen passerer flere gravhøje som vidner om at området også var tæt beboet i oldtiden. Med 47 registrerede gravhøje er Foldby sogn faktisk det sogn i Århus amt, hvori der er registreret flest gravhøje.

Fra parkeringspladsen leder afmærkningen langs skovvejene frem til voldstedet.

På voldstedet har der formodentlig stået et muret tårn, og udenfor voldstedet har der sikkert ligget en tilhørende ladegård. I al fald påviste udgravninger foretaget af grevinde Thyra Frijs i 1870, en over 6 m lang og 1,5 m tyk kampestensmur og talrige rester af store, middelalderlige teglsten; de såkaldte munkesten.

Vi ved ikke hvornår voldstedet blev bygget, eller hvem der grundlagde det, men udfra voldstedets type stammer det sikkert fra den urolige tid omkring år 1300, hvor mange tilsvarende lokale og private småborge blev anlagt over det ganske land.

Gravhøje fra sten- eller bronzealderen passeres flere steder i skoven.

Den ca. 15 x 20 m store voldbanke hæver sig omkring 4 m over den omgivende voldgrav, og langs kanten af voldbanken ses adskillige store kampesten.

Den lille voldbanke har sikkert båret et muret tårn. Her set fra øst.

Voldbanken er givetvis opbygget af den afgravede jord fra den ca. 4 m brede voldgrav, som er tydeligt mod vest og syd. Vi ved ikke om der oprindeligt stod vand i voldgraven.

Fredningsstenen på sydøstsiden af voldbanken stammer fra fredningen i 1920.

Det er midlertidig ikke voldstedet som stedet er mest kendt for. Det er derimod den store "Niels Ebbesens eg" som nu henligger væltet ud for voldstedets østside.

Den vestlige voldgrav set fra nord.

Herremanden Niels Ebbesen levede i 1300-tallet, hvor størstedelen af Danmark efter kostbare krige var pantsat til især Holstenske adelsmænd. Niels Ebbesen blev en folkehelt, da han i 1340 dræbte den forhadte grev Gerhard fra Holsten i Randers. Den store eg ved voldstedet siges at være plantet af Niels Ebbesen, men så gammel er træet dog næppe.

Ligeså tvivlsom er et anden sagn som siger, at træet blev plantet af hans far i glæde over at have fået en søn - og det samme gælder et tredje sagn, hvor det siges, at Niels Ebbesen har haft sin hest bundet til træet.

Uanset sagnenes rigtighed blev Niels Ebbesen et nationalsymbol, som siden hen er blevet taget frem under nationale kriser, og som også gav sig udtryk i bl.a. folkeviser, som hyldede hans bedrifter.

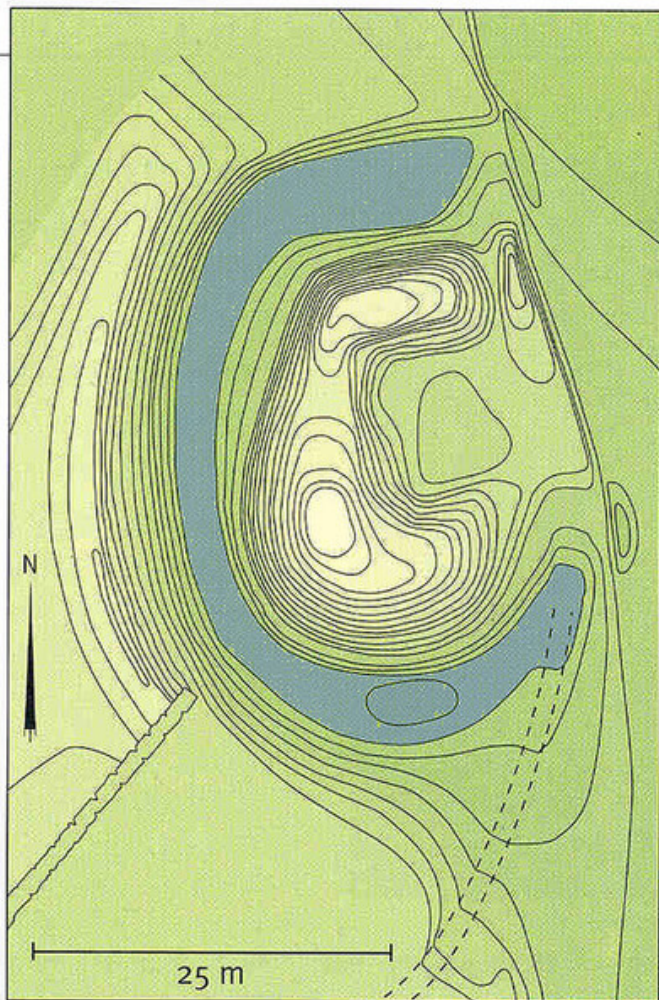
Niels Ebbesens eg væltede i vinteren 1991.

Egen væltede Skt. Hansdag 1992. Nu får træet lov til at ligge og formilde på stedet som et sidste minde om Niels Ebbesen, der selv døde i et stort slag i 1340 ved Nonnebjerg nord for Skanderborg Slot, da han sammen med sin bondehær forsøgte at befri kongens borg fra Holstenernes besættelse.

Egetræet er flere hundrede år gammelt, og kan sikkert ses endnu mange år før det formulder.

Lokalt var det gennem generationer en tradition at danse omkring egetræet om aftenen 1. pinsedag. På voldstedet står en mindesten med årstallet for de to danske befrielser 1340 og 1945, som siges at være opsat af elever fra Århus Katedralskole.

Højdekoteopmåling af Nørreris Voldsted som oprindeligt havde voldgrav til alle sider. (Efter J. Koch 1999)

Nørreris Voldsted med den afgravede voldbanke set fra øst.

Nørreris Voldsted med Niels Ebbesens eg på et kobberstik fra 1811.

Fra parkeringspladsen leder afmærkningen langs skovvejene frem til voldstedet.

Adgang

- Fra Hinnerup køres til Norring.
- Herfra følges Riisvej sydover ca. 1,8 km imod Riis.

- Parker i vejsiden ved den første skovvej til højre i den nordre skovkant ved skilt, og følg den afmærkede trampesti langs skovvejen mod vest frem til voldstedet.

Faciliteter

- Informationsskilt ved voldstedet.
- Afstand til fortidsminde: ca. 850 m.

Særlige forhold

- På skovvejene er det kun tilladt at færdes til fods eller på cykel.

Relateret litteratur

Guide til Danske fortidsminder – Carsten Henrik Bang (*Gyldendal og Skov-og Naturstyrelsen, 1994*)

Fortidsminder i Danmark – Hennning Dehn-Nielsen (*Sesam, 1999*)

Middelalderen i Danmark – Nils-Knud Liebgott (*Aschehoug, 2004*)

Borg og vold – Jan Kock (*Erhvervsafd., 1999*)

Natur og Kulturguide til Århus Amt – Poul Henning Jensen (*Århus Amt, 1997*)

Danske træer fra sagn og tro – Mads Lidegaard (*Nyt Nordisk Forlag, 1996*)

Danske voldsteder: fra oldtid og middelalder – Vilhelm La Cour (*Nationalmuseet, 1957*)

Voldsteder i Danmark - en vejviser – Rikke Agnete Olsen m.fl. (*Skov- og Naturstyrelsen, 1999*)

Fortidsminder i Århus-området – Anna Lindebo Leth (*Århus Amt, Natur og Miljø, 1993*)

Niels Ebbesen ca. 1300-1340 – Nedim Dzeko, Lasse Andersen, Troels Engelbrecht (-, 2011)

Praktisk Information

ADRESSE	EJERFORHOLD
8382 Hinnerup, Midtjylland	Privatejet
GPS	UTM
56.229481, 10.044175	E564916 N6232146